

21. Relacja C.Swetoniusza, historyka rzymskiego z przełomu I i II wieku n.e., w żywocie Oktawiana Augusta, o spaleniu z polecenia cesarza ksiąg proroczych:

"Kiedy wreszcie /August/ ... przyjął godność najwyższego kapłana ... zebrał zewsząd przeszło dwa tysiące wszelkich ksiąg proroczych łacińskich i greckich, nieznanego autorstwa lub mało poważnych pisarzy, które krążyły wśród ludności, spalił je, zachował tylko sybillińskie<sup>32</sup>, i to jeszcze wśród nich dokonawszy wyboru. Następnie kazał je schować w dwu skrzynkach złożonych pod podstawą posągu Apollina Palatyńskiego<sup>33</sup>.

22. Opis prześladowań niektórych autorów dzieł historycznych, w żywocie Tyberiusza pióra C.Swetoniusza:

"Wszelki zarzut uważano za powód do kary śmierci, nawet kilka najniewinniejszych słów. Zarzucono na przykład poecie, że w swej tragedii obrzucił obelgami Agamemnona. Zarzucono również historykowi, że nazwał Brutusa i Kasjusza ostatnimi Rzymianami<sup>34</sup>. Wnet także zaczęto karać śmiercią pisarzy, a dzieła ich niszczone, aczkolwiek przed kilku jeszcze laty cieszyły się uznaniem i były głośno odczytywane w obecności Augusta. Niektórych więźniów pozbawiono nie tylko pociechy w postaci możliwości pracy umysłowej, lecz nawet wzbroniono im wszelkiej rozmowy i obcowania z ludźmi<sup>35</sup>.

23. Przekaz C.Swetoniusza w żywocie Kaliguli o cofnięciu wspomnianych zarządzeń Tyberiusza:

"Pozwolił /Kaligula/ odszukać pisma Tytusa Labiena, Kremucjusza Korda i Kasjusza Sewera, uchwałami senatu skazane na zniszczenie. Oddał je do czytania w ręce publiczności, uzasadniając tym, że "zależy mu bardzo, aby wszystko, cokolwiek się zdarzyło, zostało przekazane potomnym"<sup>36</sup>.

24. Wypowiedź Pliniusza Starszego w "Historia naturalis" na temat znaczenia papirusu dla kultury świata starożytnego:

"Kończąc opis Egiptu raz jeszcze pragnę podkreślić znaczenie papirusu, ponieważ bez niego trudno wyobrazić sobie istnienie cywilizacji<sup>37</sup>.